

**Pécsi Tudományegyetem
Állam- és Jogtudományi Kar
Doktori Iskola**

SZALAY KLÁRA

**KREATÍV IPARÁGAK GLOBÁLIS VERSENYE:
AZ EURÓPAI TARTALOMPIAC FENNTARTHATÓSÁGÁT CÉLZÓ
SZABÁLYOZÁSI ESZKÖZÖK
- KÜLÖNÖS TEKINTETTEL AZ EURÓPAI FILMIPAR ÁLLAMI
TÁMOGATÁSÁRA
ÉS A SAJTÓTERMÉKEK SZERZŐI JOGI VÉDELME -**

**Doktori (PhD) értekezés
Műhelyvitára szánt, nem végleges verzió**

Témavezetők:

Dr. Szóke Gergely László, PhD, tanszékvezető adjunktus, PTE ÁJK

**Dr. Polyák Gábor, habilitált egyetemi docens, tanszékvezető, ELTE BTK,
Társadalomtudományi Kutatóközpont, Jogtudományi Intézet, tudományos főmunkatárs**

Pécs 2022

I. A Kutatás Kontextusa

A kultúra úgy vesz körbe, mint a természet. Része annak, ahová és ahogyan megérkezünk és távozzunk. Mindennek és mindenkinek van kultúrája. Egyszerre élünk vele, alakítjuk, és fogyasztjuk. Értéket közvetít és értéket képvisel – átvitt és gazdasági értelemben is. A kreatív gazdaság folyamatosan növekvő kereskedelmi értéke világszerte olyan dinamikus fejlődő gazdasági lehetőségek tárháza, amelyek kiemelt fontosságúak Európa jövője szempontjából, ezért az Európai Unió kitüntetett figyelmet szentel e területek lehetőségeinek kiaknázására.

Bár a gazdasági eredmények biztatók, a technológiai fejlődés, különösen a digitalizációs paradigmaváltással egyre erősödő verseny, számos olyan kihívást rejt, amelyre az Európai Unió közösségének folyamatosan válaszokat kell találnia, hogy ezáltal fenntarthassa mind a gazdaság és munkahelyteremtés, mind az egyéni és társadalmi fejlődés lehetőségeit.

Az audiovizuális és médiapiac és az annak tartalmait szolgáltató audiovizuális és médiaipar a tágabb értelemben vett kreatív iparnak egy szeletét alkotják, csakúgy, mint a könyv és sajtóipar is. Méghozzá olyan létfontosságú szeletét, amely nemcsak Európa kulturális sokszínűségének megőrzése, hanem, az utóbbi időben egyre gyakrabban hivatkozott európai „digitális szuverenitás”¹ megőrzése szempontjából is kiemelkedő jelentőségű. Következésképpen az audiovizuális politika európai szinten egyfelől az audiovizuális művek és szolgáltatások uniós piacának megteremtését, növelését, másfelől ezek védelmét célozza az egyre erősödő nemzetközi versenyben.

Az egységes európai audiovizuális politika kialakítására az 1980-as években az Európai Bizottság mellett az Európai Parlament is tett kezdeti lépéseket. Ezt követően a technológiai fejlődéssel lépést tartani igyekvő szabályozás fokozatosan egységesítette az audiovizuális szolgáltatásokra és a szellemi tulajdonjogokra vonatkozó közös európai szabályozási kereteket. A szabályozásban megjelenő célokat szolgálják ugyanakkor más intézkedések is, mint például a közösségi verseny- és állami támogatási szabályok következetes érvényesítését célzó bizottsági intézkedések.

¹ Digital Sovereignty for Europe, July 2020, European Parliament, [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/651992/EPRS_BRI\(2020\)651992_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/651992/EPRS_BRI(2020)651992_EN.pdf) [2021.12.12.]

II. A Kutatás Célja

A fenti kontextusban, a folyamatosan alakuló digitális lehetőségek indukálta kihívásokra válaszokat kereső közegben európai szinten az Európai Bizottság jogalakítási tevékenysége érdemel figyelmet.

Az *Audiovizuális médiaszolgáltatásokról* szóló irányelvre, mint az uniós audiovizuális politika első pillérére tekinthetünk, amely az audiovizuális szolgáltatások tartalmát érintő jogharmonizáció legnagyobb vívmánya. Emellett, mintegy második pillérként ott vannak azok a közvetlen támogatási programok, amelyek az audiovizuális ágazat uniós támogatását (például a MEDIA, majd később Kreatív Európa programok) biztosítják.² Az audiovizuális ágazat kulturális és társadalmi beágyazottsága azonban egy sor más kezdeményezésnek is utat enged, mint például az Európai Parlament és a Tanács ajánlása a mozgóképörökségről,³ de ugyancsak ide tartozik az uniós állampolgárok körében a média műveltség támogatására irányuló kezdeményezés.

Jelen kutatásnak azonban nem célja sem az Európai Unió közvetlen támogatási programjainak részletes ismertetése, sem a finanszírozási programoknak és támogatási kezdeményezéseknek az áttekintése.⁴

Kutatásom középpontjában az európai audiovizuális ágazat globális versenyképességét elősegítő szabályok állnak. Így egyfelől a filmekhez és más audiovizuális alkotásokhoz nyújtott állami támogatásokról szóló bizottsági közlemény értékelése, amelynek felülvizsgálata éppen a kutatás kezdetével esett egybe. Másfelől az uniós szerzői jogi keretek modernizációjára irányuló azon törekvés megítélése, amelynek célja, hogy a globális platformszolgáltatókat rákényszerítse az európai tartalomelőállítás finanszírozásában való részvételre a sajtókiadók számára alapított szerzői jogi igény megalapításával.

Míg az első eszköz a tartalomelőállítás európai megőrzését szolgálja az állami források tőkeáttételi hatásának megsokszorozásával (*leverage effect*), addig a második esetben egy újonnan alapított joggal, mint szabályozási eszközzel kívánnak nemzetközi forrást bevonni az

² Az európai audiovizuális és média uniós szabályozási keretét kiválóan összefoglaló munkák születtek az elmúlt években. TOSICS NÓRA különösen jól érzékelteti az uniós audiovizuális szabályozás csomópontjait az 1980-as évektől kezdődően. TOSICS NÓRA: *Audiovizuális politika*. In: KENDE TAMÁS (szerk.): *Bevezetés az Európai Unió politikáiba*. Wolters Kluwer Kft., 2015. Lásd továbbá KOLTAY ANDRÁS (szerk.): *Magyar és európai médiajog*. Wolters Kluwer Kft., 2019.

³ Az Európai Parlament és a Tanács ajánlása (2005. november 16.) a mozgóképörökségről és a kapcsolódó ágazati tevékenységek versenyképességéről (2005/865/EK) HL L 323/2005, 57. o.

⁴ Az Európai Unió kulturális politikájáról, az akcióprogramokról és egyéb forrásokról lásd például KIRÁLY MIKLÓS: *Egység és sokféleség, az Európai Unió jogának hatása a kultúrára*. című könyvét (Új ember kiadó, Budapest, 2007)

európai sajtótartalmak előállításának finanszírozásába. Leegyszerűsítve tehát mindkét esetben azt a kérdést járom körbe, hogyan jut pénzéhez az európai tartalomelőállítás, hogy az egyre erősödő globális versenyben (fenn)maradhasson.

Tekintettel arra, hogy az audiovizuális politika folyamatos versenyben áll a technikai fejlődés indukálta újabb és újabb kihívásokkal, ezért a kutatást *időben határolni* kellett. Jelen kutatás a filmekhez és más audiovizuális alkotásokhoz nyújtott állami támogatásokról szóló bizottsági közlemény felülvizsgálatához vezető folyamatot (2011-től) magában foglaló időszak áttekintésével kezdődik, és a – végül 2019 áprilisában elfogadott – a digitális egységes piacon a szerzői jogról szóló irányelv, valamint az azt követő év tapasztalatait összegző időszakokkal zárul. A kézirat lezárására 2021 végén került sor.

Összefoglalva tehát a kutatás célja, hogy értékelje az európai tartalomelőállítás megőrzésére tett európai bizottsági eszközöket az európai filmipar állami támogatásának, valamint a sajtótermékek szellemi jogi védelmének elemzésén keresztül. Minkettől túlmutat ugyanis az európai egységes piac működésén. A technológiai fejlődés, elsősorban a digitalizáció által indukált folyamatok ugyanis az Európai Unió teljes piacára gyakorolnak – és nem is csak gazdasági – hatást.

III. A Kutatás Módszertana és Hipotézisei

A vizsgált, jogi vetülettel is bíró, a gazdasági szempontokat a kulturális értékekkel kiegyensúlyozni kívánó eszközök célja tehát az európai tartalomelőállítás megőrzésének elősegítése a globális piacon. Míg az állami támogatások jogszerűségének megítélése az Európai Bizottság határhelye, addig a jogi szabályozás megváltoztatása az Európai Bizottság kezdeményezésére, az Európai Parlament és a Tanács együttműködésével született.

A kutatás fő kérdései:

- 1.) Hogyan jut pénzhez az európai tartalomelőállítás az egyre erősödő globális versenyben?
- 2.) Milyen álláspontot képvisel az Európai Bizottság, illetve a tagállamok?
- 3.) Milyen érvek figyelhetők meg az egyes politikák alakulásában és milyen kompromisszumok mentén születik az új egyensúly?
- 4.) Hatékonyak tűnnek-e az alkalmazott eszközök a tartalomelőállítás finanszírozására?

Az Európai Bizottság elmúlt években felgyülemlett tapasztalata a digitalizáció indukálta kihívások kezelésében – vélhetően a hatásköri szabályok egyértelműsége miatt is – a versenyjogi eszköz hatékonyságát igazolta vissza. Következésképpen azt feltételezzük, hogy egy olyan jogintézmény, mint a szerzői jog, illetve annak kiterjesztése is versenyjogi színezetet kapott. A versenyjogi aspektus uniós szinten azonban csak diszkriminációmentesen érvényesülhet, így a globális versenyben nagyon megrágíthatja minden digitális online szolgáltató szolgáltatását (lásd pl. a GDPR bevezetésének mindenre kötelező szabályai és azok költségvonzata, vagy a DSM irányelv 17. cikkének várhatóan széles körben jelentkező implementációs költségei), ugyanakkor egyelőre nem látszik az, hogy az igazán célkeresztben lévő online forgalomirányító szolgáltatásokat gazdaságilag megszorítaná. Ugyancsak a versenyjogi szemlélet erősödését jelzi a kultúra kvantifikáló szemléletének felerősödése; a hasznosság pénzügyi sikerrel való mérése is.

Az értekezés emellett feltételezi, hogy sem a filmalkotások állami támogatása, sem a szerzői jog kiterjesztése nem tudja feloldani az elsősorban nyelvi fragmentáltságból fakadó különbségeket, ezért ezen eszközök a) a nemzetközi, filmek esetében elsősorban amerikai, filmipar kiszolgálását támogathatják; és/vagy b) növelik a kis- és közepes európai hírpiacok versenyhátrányát a nagyobbakkal szemben.

Módszertanát tekintve az értekezés a történeti-leíró jellege mellett, komparatív módszert alkalmaz, minden téma esetében az európai szabályozás tendenciáit az amerikai szabályozás jellegzetességeivel veti össze. Az interdiszciplináris megközelítés a téma sajátos jellegéből adódik. A fejezetek módszertani alapja elsősorban európai uniós jogforrások, esetek, valamint az azok elfogadásához vezető diskurzus és a körük kapcsolódó tudományos referenciák kritikai elemzése. Minden fejezet ugyanakkor áttekinti a vonatkozó joggyakorlatot, valamint az adott kérdéskört tárgyaló releváns hazai és külföldi szakirodalmat.

A témaválasztás a dolgozatot alapvetően két nagy szerkezeti egységre osztja. Míg az egyik fejezet a filmtámogatási rendszerek tendenciáit veszi górcső alá, a tagállamok közpolitikai támogatási rendszereit tekinti át kvalitatív esettanulmányokon keresztül, addig a másik fejezetben egy meglévő, ismert szabályozási megoldást, a szerzői szomszédos jogot vetít ki az európai jogalkotó a sajtóipar szereplőire. A fejezetek tárgyalása során egyrészt rendszerező és leíró-kritikai, másrészt, az új szabályozási megközelítés kapcsán, kritikai-elemző módszert alkalmazok.

A digitalizáció, valamint az ebből fakadó kulturális, alapjogi, gazdasági vetületű problémák feltárása, kezelése végső soron a minőségről és a demokratikus értékekről folytatott

európai társadalmi diskurzus része, amelyben a digitális piacok és szolgáltatások szabályozása mellett elkötelezett Európai Bizottság a közös európai értékek újrafogalmazását, tudatosítását, és ezen keresztül, egy újfajta egyensúly megteremtését tűzte ki célul, hogy Európa globális versenyben elfoglalt helyét megőrizhesse.

IV. KÖVETKEZTETÉSEK

A kutatásom célja az volt, hogy két kulturális iparág kiemelésével mutassam be hogyan változott az európai szabályozási diskurzus tartalma az elmúlt évtizedben a technológiai változások révén egyre erősödő globális versenyben.

E rövid összegzés számot ad azokról a szempontokról, érvekről, amelyek mentén az Európai Bizottság új egyensúly létrehozására tesz kísérletet a piaci szereplők, a tagállamok és az európai érdekek között mérlegelve, a globális verseny hálójában úgy, hogy eközben megteremthető legyen az európai gazdaság versenyelőnye és finanszírozáshoz jusson az európai tartalomelőállítás.

Az értekezés első nagyobb egysége az európai filmtámogatási rendszer változását veszi górcső alá. A filmgyártás kettős, kulturális és gazdasági természetéből adódóan a filmtámogatási rendszerek létrehozásában kulturális és gazdasági indokok egyaránt szerepet játszhatnak. Az Amerikai Egyesült Államokkal szemben, ahol a filmgyártás elsődlegesen piaci alapon nyugszik, Európában hagyománya van a nemzeti filmgyártás kulturális célú állami támogatásának.

A dolgozat második nagyobb egysége a sajtókiadványok kiadóinak azon törekvését kíséri figyelemmel, amely végül elvezet egy új szerzői szomszédos jog alapításához. A sajtókiadók ugyanis évente milliárdokat fordítanak újságírássra. A hagyományos sajtókiadványokban megjelenő cikkek újra-hasznosítására, a világhálón megjelenő cikkek aggregálására, azaz összegyűjtésére, majd e tartalmak kereső felületre, közösségi média megjelenésre optimalizálására mára jól prosperáló üzleti modellek épülnek. Az ily módon, ezeken a másodlagos felületeken megjelenő tartalmak vonzereje azonban sokszor túlszárnyalja az eredeti tartalmat előállító és közzé tevő webfelület látogatottságát. A látogatottság pedig hirdetői bevételt tesz elérhetővé, amely különösen fontos a sajtókiadók számára, akik a nyomtatott sajtó eladásából kiesett jövedelmeik pótlására törekszenek. Úgy tűnik azonban, hogy e másodlagos felületek lefölozik a hirdetésben rejlő hasznot. Így tehát a vagyoni előny nem az eredeti tartalmat előállítóknál csapódik le, gátolva ezzel befektetésük megtérülését.

Az értekezés főbb következtetései az alábbiakban összegezhetők:

1. A 20. század erőteljes technikai fejlődése, az ennek következtében megindult globalizáció, az átalakuló társadalmi szokások a kultúra egészét üzleti alapokra helyezte, és mára nemcsak egész kulturális iparágak jövedelmezőségéről, gazdasági hatásairól beszélhetünk, hanem egyes államoknak a globális versenyben tapasztalható erőfölényéről is. Ezzel szemben az Európai Unió az európai piacot különböző eszközökkel igyekszik védeni, egyúttal igyekszik a tagállamok közötti versenyt saját kompetenciahatárain belül kiegyensúlyozni.
2. Ahogyan mindennek van gazdasága, úgy mindennek van kultúrája is, ám míg minden gazdaság racionális alapokon nyugszik, mégsem állíthatjuk, hogy minden kultúra gazdasági racionalitáson alapszik. Az ebben rejlő ellentmondást éppen ezért nem lehet pusztán gazdasági alapon megoldani sem.
3. A filmek állami támogatása versenyjogi eszköz az Európai Bizottság kezében, a jelenlegi kritériumok azonban nem elegendőek ahhoz, hogy elejét vegyék a versengő kedvezményeknek Európában. A kedvezmények összességében befolyásolhatják ugyan az Európában előállított termékek számát, de nem hatnak pozitívan a tartalmak és az európai közönségigények kapcsolatára. Márpedig az európai tartalmaknak tükröznie kellene az európai közönségigényeket is. Ha ugyanis a filmipar ennek semmilyen mértékben nincs „kiszolgáltatva”, végső soron egy olyan rendszert konzervál az európai kulturális sokszínűség megtartása érdekében, amely az állami támogatások nélkül nem lesz önfenntartó.
4. Az Európai Unió törekvése, hogy a digitális gazdaság terén meghozott szabályai modellértékűek legyenek. Csak ezáltal biztosítható, hogy az európai unió szabályainak hatása nemzetközi szinten is érvényesüljön.
5. A szerzői szomszédos jogok érvényesítése egy az ilyen törekvések sorában. Ha nem is a szabályozás terén, de annak hatásaiban igyekszik nemzetközi érvényesülést elérni.
6. Önmagában azonban a szerzői jog kiterjesztése nem oldja meg a minőségi újságírásra szükséges források előteremtésének problémáját, és a nyelvi fragmentáltságból fakadó piaci problémákat sem kezeli.
7. A gyorsan változó technikai adottságok mellett a szabályozás egyik jellemzője lehet a pontos definiálhatóság hiánya; helyette gyakran kerül sor egy-egy fogalom környezeti, használati jellemzőivel történő körülírására, amely idegen a jogdogmatikától.

8. Ugyancsak folyamatos nehézséget jelent a szabályozás számára a technikai sajátosságok jogba illesztésének lehetősége.
9. A szerzői jogi jogfelfogásban elindulni látszik egy alapvető szemléletváltás. A szerzői jog, ellentétben az iparjogvédelemmel, nem bejelentéssel, hanem az alkotás létrehozatalával, automatikusan keletkező jog. A jog érvényesíthetősége, különösen a digitális világ sajátosságaira is figyelemmel, azonban előtérbe helyezhet akár egy bejelentésen, nyilvántartáson alapuló rendszert is a jövőben.
10. Az uniós normarendszert javaslataival befolyásoló Európai Bizottság a szerződéses keretek biztosította kompetenciaköröket maximálisan kihasználva a tagállami igények, piaci szereplők és a társadalmi érdekek kiegyensúlyozására törekszik a globális versenyben az európai tartalomelőállítás hosszú távú életképességének biztosítása érdekében. Nem szabad azonban elfelejtenünk, hogy az európai unió döntéshozatala végső soron nem más, mint a tagállami akaratok legkisebb közös többszöröse.

English summary of the Dissertation ‘Creative Industries in the Context of Global Competition: Regulatory tools for the Sustainability of the European Content Market – particularly State Aid to Support the European Film Industry and Copyright Protection of Press Products’

I. Research Context

Culture surrounds us like nature. It is part of where and how we arrive and leave. Everything and everyone has culture. We live with and in it, shape it and consume it. It conveys our values and represents value - both figuratively and economically. The ever-increasing commercial value of the creative economy is a pool of dynamic economic opportunities worldwide, regarded as a key issue for Europe's future. Therefore, the European Union is paying particular attention to exploiting the potential in these areas.

While the economic results are encouraging, technological developments, in particular the increasing competition brought about by the digital paradigm shift, present a number of challenges to which the European Union must constantly respond in order to maintain the potential for economic and job creation, as well as for individual and social development.

The audiovisual and media market and the audiovisual and media industries that supply its content are but a slice of the wider creative industries, just as the press industry. However, it is a vitally important part not only for the preservation of Europe's cultural diversity but also for the preservation of Europe's 'digital sovereignty', a term increasingly invoked. Consequently, audiovisual policy at European level is aimed at creating and increasing the EU market for audiovisual works and services, on the one hand, and at protecting them in the face of increasing international competition, on the other hand.

In the 1980s, the European Parliament, alongside the European Commission, took the first steps towards a single European audiovisual policy. Subsequently, legislation to keep pace with technological developments gradually unified the common European regulatory framework for audiovisual services and intellectual property rights. At the same time, other measures, such as the Commission's action to ensure consistent enforcement of Community competition and state aid rules, have also served the objectives of regulation.

II. The Aim of the Research

In the above context, i.e. in search for answers to the challenges induced by constantly evolving digital opportunities, the European Commission's law-making activities at European level deserve attention.

The Directive on Audiovisual Media Services is the first pillar of the EU's audiovisual policy and is the most important achievement in the field of audiovisual media law. In addition, as a second pillar, there are the direct support programmes which provide EU financial support for the audiovisual sector (such as 'MEDIA', later renamed the 'Creative Europe' programme). However, the cultural and social embeddedness of the audiovisual sector also gives way to a range of other initiatives, such as the Recommendation of the European Parliament and of the Council on film heritage, but also the initiative to promote media literacy among EU citizens.

However, this research is not intended to provide a detailed assessment of the European Union's direct support programmes, nor an overview of funding programmes and support initiatives.

The focus of my research is on the rules that promote global competitiveness of the European audiovisual sector. Thus, on the one hand, an evaluation of the Commission Communication on State aid to cinema and other audiovisual works, the revision of which coincided with the start of this research. On the other hand, it is an assessment of the effort to modernise the EU copyright framework in order to insure financing of European content production by global platform providers through establishing a copyright clause for press publishers.

While the first instrument aims at preserving content production in Europe by multiplying the leverage effect of public resources, the second instrument aims at attracting international resources to finance the production of European press content through a newly created right as a regulatory instrument. To put it simply, in both cases the question I am looking to answer is how European content production is financed in order to survive in an increasingly competitive global market.

Given the fact that audiovisual policy is in constant competition with the new challenges brought about by technological developments, the research had to be limited in time. The present research starts with an overview of the period leading up to the review of the Commission Communication on State aid to cinema and other audiovisual works (2011 onwards) and concludes with a review of the Digital Single Market Copyright Directive, finally adopted in April 2019, and its transposition experience of the following year. The manuscript was finalised at the end of 2021.

In conclusion, the aim of this research is to evaluate the European Commission's instruments for the preservation of European content production through an analysis of state aid to the European film industry and the intellectual property protection of press products. Both go beyond the functioning of the European single market. Technological developments, especially

those brought about by digitalisation, are having an impact on the entire EU market, and not only in economic terms.

III. Research Questions and Methodology

The instruments under consideration have a legal dimension and seek to balance economic considerations with cultural values. They are designed to help preserve European content production on the global market. While the European Commission is responsible for assessing the legality of State aid, changes in the legal framework must be initiated by the European Commission in cooperation with the European Parliament and the Council.

Key research questions are the following:

- 1) How does European content production make money in an increasingly competitive global market?
- 2) What is the position of the European Commission and the Member States?
- 3.) What are the arguments behind the evolution of the different policies and what are the trade-offs in the new balance that has been achieved as a result?
- 4) Do the instruments used to finance content production seem effective?

The experience accumulated by the European Commission in recent years in addressing the challenges brought about by digitalisation has confirmed the effectiveness of the competition instrument, probably owing to the fact that competences between the Commission and the Member States are solid in this respect. Consequently, it is assumed that a legal institution such as copyright, and its extension, has also been given a competition law dimension. However, the competition law aspect can only be enforced at EU level in a non-discriminatory way, resulting in making services more expensive for all, however, unevenly affecting online service providers in the global competition. Strengthening of the competition law approach goes hand in hand with an emphasis on quantification of culture; measuring utility by financial success.

The thesis also assumes that neither state support for film nor the extension of copyright can resolve the differences arising from the linguistic fragmentation of the European market, and that these instruments may therefore a) support the international, and in the case of film mainly American, film industry; and/or b) increase the competitive disadvantage of small and medium-sized European news markets vis-à-vis larger ones.

In terms of the use of methodology, the thesis has an historical and descriptive aspect, but is also comparative in nature. It evokes comparing trends in European regulation with the characteristics of American regulation for each topic. This interdisciplinary approach is due to the characteristics of the subject and the global context. Methodologically, chapters are primarily based on a critical analysis of EU legal sources, case-law, and the assessment of the European discourse leading to the adoption of the instruments in question, as well as addressing the surrounding academic discourse. Therefore, each chapter reviews the relevant case law and the relevant domestic and foreign literature on the subject.

The choice of topics essentially divides the thesis into two broad structural units. While one chapter focuses on trends in film support schemes, reviewing public policy support schemes in the Member States through qualitative case studies, the other chapter focuses on an existing, well-known regulatory solution, the neighbouring rights regime, which the European legislator imposes on the press industry. In the discussion of the chapters, I use a systematic and descriptive-critical approach on the one hand, and a critical-analytical approach on the other hand, in relation to the new regulatory approach.

Digitalisation and the resulting cultural, fundamental rights and economic problems are ultimately part of the European social discourse on quality and democratic values, in which the European Commission, committed to regulating digital markets and services, aims to redefine, raise awareness create a new balance of common European values in order to enable Europe maintain its position in the global competition.

IV. Research Findings

The aim of my research was to show how the content of the European regulatory discourse has changed over the last decade in the face of increasing global competition through highlighting two slices of the broad sector of cultural industries.

This brief summary provides an account of the aspects along which the European Commission is attempting to strike a new balance between market players, Member States and European interests in the global context, while at the same time creating a competitive advantage for the European economy and providing funding for European content production.

The first major section of the thesis looks at changes in the European film support system. The dual, cultural and economic nature, of film production means that both cultural and economic reasons can play a role in the creation of film support schemes. In contrast to the United States,

where film production is primarily market-based, Europe has a tradition of public support for national film production based on cultural purposes.

The second major part of the essay traces the efforts of publishers of press publications that eventually lead to the establishment of a new neighbouring right. After all, press publishers spend billions on journalism every year. However, there are thriving business models for aggregating and recycling articles from traditional press publications which are then optimised for search and social media. The attractiveness of the content thus displayed on these secondary platforms often exceeds the traffic to the original site that produced and published the content. Nevertheless, traffic is what generates revenue, which is particularly important for press publishers seeking to make up for their lost revenue from the sale of print media. But, these secondary surfaces seem to reap the benefits of advertising. Thus, the wealth benefit is not passed on to the producers of the original content, and prevent a return on their investment.

The main conclusions of the thesis may be summarised as follows:

1. The strong technological development of the 20th century, the resulting globalisation and the changing social habits have put culture as a whole on a business basis, and today we can speak not only of the profitability and economic effects of entire cultural industries, but also of the dominance of individual states in global competition. The European Union, on the other hand, is trying to protect the European market by various means, while at the same time seeking to balance competition between Member States within its own sphere of competence.
2. As everything has an economy, everything has a culture, but while all economies are based on rationality, it cannot be said that all cultures are based on economic rationality. This contradiction cannot therefore be resolved on purely economic grounds either.
3. State support for films is a competition law tool in the hands of the European Commission, but the current criteria are not sufficient to prevent competitive discounts in Europe that may lead to a race-t-the-bottom between Member States. Overall, support schemes may influence the number of products produced in Europe, but they do not have a positive impact on the relationship between content and European audience demand. European content should also reflect European audience needs. Indeed, if the film industry is not at the least 'at the mercy' of audience demand, it will ultimately preserve a system for the sake of maintaining cultural diversity in Europe that will never be self-sustaining without public support.
4. The European Union strives for adopting 'model' rules in the digital economy. This is the only way to ensure that the EU's rules have an international impact.

5. If not in terms of regulation, then in terms of its impact, the EU seeks to achieve international recognition.

6. However, extending copyright alone does not solve the problem of generating the resources needed for quality journalism, nor does it address the market problems arising from linguistic fragmentation.

7. In addition to rapidly changing technical conditions, one of the characteristics of regulation may be traced back to the lack of precise definition, often resulting in a definition of a concept in terms of its environmental and usage characteristics, a concept alien to legal doctrine.

8. The possibility of incorporating technical characteristics into the law is also a constant difficulty for regulators.

9. A fundamental change in the way copyright law is perceived seems to be taking place. Copyright, unlike industrial property rights, is not a right that arises automatically by filing an application but by the creation of a work. However, the enforceability of the right, particularly in the light of the specificities of the digital world, may in future also call for a system based on registration.

10. The Commission, which is influencing the EU regulatory system with its proposals, is making maximum use of the competences provided by the Treaty framework to balance the needs of the Member States, market players and social interests in order to ensure the long-term viability of European content production in the face of global competition. However, we must not forget that the European Union's decision-making is ultimately nothing more than the smallest common denominator of the wills of Member States.

A SZERZŐ TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓAN MEGJELENT ÍRÁSAI

- Szalay, Klára 3001/2018. (I. 10.) AB Határozat – történészek közti tudományos vita. In: Gárdos-Orosz Fruzsina – Zakariás Kinga (szerk.): *AB 100*, (2021.) 801-819.
- Szalay, Klára – [A híraggregáció fogalma és jogi megítélése](#). In: Polyák, Gábor (szerk.) *Algoritmusok, keresők, közösségi oldalak és a jog: A forgalomirányító szolgáltatások szabályozása*. Budapest, HVG-ORAC (2020) 214-233.
- Polyák Gábor
- Szalay, Klára – [A sajtókiadványok kiadóinak biztosítandó szomszédos jogok és azok kritikái az európai szerzői jogi jogharmonizációt célzó irányelv tükrében](#). In: Polyák, Gábor (szerk.) *Algoritmusok, keresők, közösségi oldalak és a jog: A forgalomirányító szolgáltatások szabályozása*. Budapest, HVG-ORAC (2020) 193-213.
- Polyák Gábor
- Szalay, Klára – [Sajtókiadók szomszédos joga – a tagállami átültetés kérdőjelei, jövőbeni szabályozási irányok](#). In: Polyák, Gábor (szerk.): *Algoritmusok, keresők, közösségi oldalak és a jog: A forgalomirányító szolgáltatások szabályozása*. Budapest, HVG-ORAC (2020) 234-254.
- Polyák Gábor
- Szalay, Klára – *Neighbouring rights for press publishers: A compromise on copyright in the digital single market*.
ESSAYS OF FACULTY OF LAW UNIVERSITY OF PÉCS YEARBOOK OF 2019-2020:1, 107-124. (2021)
- Polyák Gábor
- Szalay, Klára – [Az európai szerzői jogi harmonizáció jelenlegi állása: újabb kísérlet a szomszédos jogok kiterjesztésére a sajtókiadványok kiadói számára](#).
Jogtudományi Közlöny 74:6, 277-288. (2019)
- Polyák Gábor
- Szalay, Klára – [Sajtókiadók szomszédos joga: a tagállami átültetés kérdőjelei](#).
PRO FUTURO - A jövő nemzedékek joga 9-25. (2019)
- Polyák Gábor
- Szalay, Klára – *Hírérték – hír, érték: A híraggregáció jogi megítélése a szerzői jog és a hírpiaci változások tükrében*. Magyar Jog 2018/12., 679-689.
- Polyák Gábor
- Szalay, Klára [Támogatni vagy nem támogatni? Filmtámogatási rendszerek kritikai megközelítése: az amerikai és az európai modell](#).
PRO FUTURO - A JÖVŐ NEMZEDÉKEK JOGA 2016:1, 42-61. (2016)
- Szalay, Klára – Wanted! In search of runaway productions: Film tax incentives in Europe.
Kwartalnik Naukowy Prawo Mediów Elektronicznych 2012:(3) , 30-39. (2013.)
- Tosics, Nóra
- Szalay, Klára – *Jutalom a nyomravezetőnek! A szökevény produciók nyomában, Filmes adókedvezmények versengése Európában*. Infokommunikáció és Jog 49. szám, 2012. április, 43-57.
- Tosics, Nóra

- Szalay, Klára *The Cultural Dilemma: The EU and its Cultural Competence Viewed from an International Trade Perspective.* In: *Studia Iuridica Studia Iuridica Auctoritate Universitatis Pécs Publicata* 152., 2014., 187-216.
- Szalay, Klára The Development of the European Union’s policy on State aid to public service broadcasting – from early cases to formulating policy –. In: *Studia Iuridica Studia Iuridica Auctoritate Universitatis Pécs Publicata* 150., 2012., 251-272.
- Szalay, Klára The Development of the European Union’s policy on State aid to public service broadcasting – cases leading to policy revision –. PhD *Tanulmányok* 11., Pécs, 2012., 553-578.
- Szalay, Klára *Jegyzetek egy szöveggyűjtemény margójára; Médiapolitikai szöveggyűjtemény, – A médiapolitika fogalma és fejlődési irányai –*, szerk. Polyák Gábor. In: *Infokommunikáció és Jog* 2010:40. szám, 2010. augusztus, 176-177.
- Szalay, Klára *A jó médiaszabályozásról: Könyvkritika Mike Feintuck – Mike Varney Médiaszabályozás, közérdek, törvény című könyvéről.* In: *Infokommunikáció és Jog* 48. szám, 2012. február, 32-35.